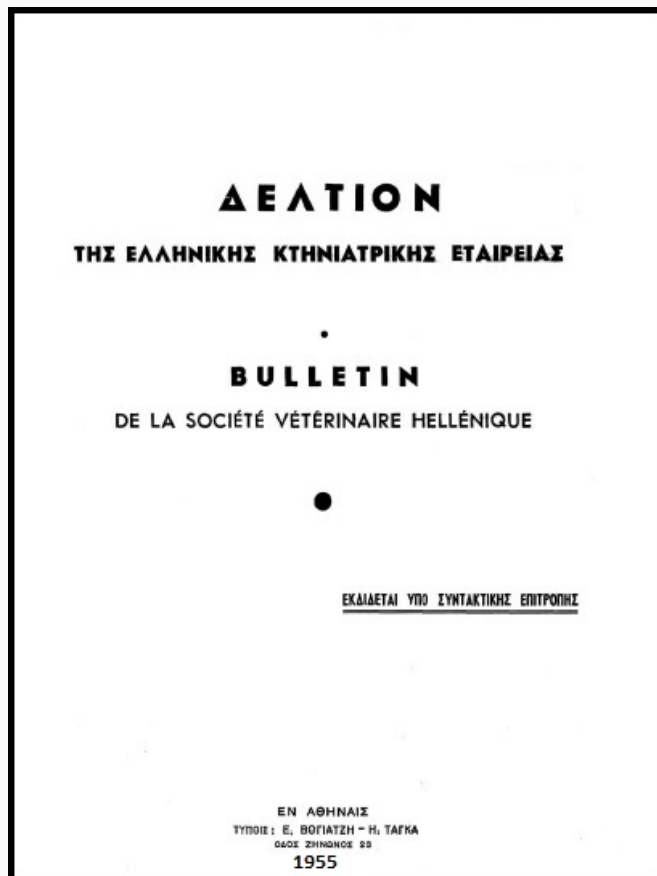

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 6, No 3 (1955)

Ο ΥΠΕΡΠΑΡΑΘΥΡΕΟΙΔΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΖΩΑ

F. LIEGEOIS

doi: [10.12681/jhvms.17642](https://doi.org/10.12681/jhvms.17642)

Copyright © 2018, F. LIEGEOIS

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

LIEGEOIS, F. (1955). Ο ΥΠΕΡΠΑΡΑΘΥΡΕΟΙΔΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΖΩΑ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 6(3), 837–843. <https://doi.org/10.12681/jhvms.17642>

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN

DE LA SOCIÉTÉ VÉTÉRINAIRE HELLÉNIQUE

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1955

ΤΕΥΧΟΣ 19^{ON}

Ο ΥΠΕΡΠΑΡΑΘΥΡΕΟΙΔΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΖΩΑ*

Ὑπὸ

F. LIÉGEOIS

Καθηγητοῦ τῆς Κτηνιατρ. Σχολῆς τῶν Βρυξελλῶν

Ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ πορίσματα τῆς πειραματικῆς ἰατρικῆς ἀποτελοῦσι τὸν θεμέλιον λίθον τῆς καθ' αὐτὸ ἰατρικῆς, ἐν τούτοις ταῦτα δὲν κατορθώνουσι νὰ διαφωτίσωσι πάσας τὰς πλευράς της: Τὰ θεωρήματα αὐτῆς εἶναι σχηματικὰ καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι εἰς τὴν λύσιν πάντων τῶν προβλημάτων τὰ ὅποια θέτει ἡ κλινικὴ. Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρως ἀκριβῆς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παθολογίαν τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων.

Εἰς ὅ,τι ἰδιαιτέρως ἀναφέρεται εἰς τοὺς παραθυρεοειδεῖς ἀδένας ὁ πειραματισμὸς ἐπιτρέπει τὴν ἀναπαραγωγὴν τῶν διαταραχῶν τῆς ὑπερλιτουργίας διὰ τῆς χορηγήσεως παραθορμόνης καὶ τῆς ὑπολειτουργίας διὰ τῆς παραθυρεοειδεκτομῆς. Τὸ σχῆμα τῶν διαταραχῶν τούτων εἶναι κλασσικόν: Ἰνώδης ὀστίτις μετὰ ὑπερασβεστιαίμιας, ὑποφωσφαταιμίας, ὑπερφωσφατουρίας εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, τετανία συνοδευομένη ὑπὸ ὑπασβεστιαίμιας, ὑπερφωσφαταιμίας, ὑποφωσφατουρίας εἰς τὴν δευτέραν.

Ἐμπνεόμενοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω δεδομένων, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν κλινικὴν ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπέμβασιν τῶν παραθυρεοειδῶν προκειμένου νὰ ἐξηγήσωσι τὴν τετανίαν καὶ τὴν ἰνώδη ὀστίτιδα. Ἀφ' ἧς ὅμως ἐφαρμόσωσιν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τῶν τὰς δοκιμασίας τῶν πειραματικῶν παραθυρεοειδώσεων, δὲν ἐπιτυγχάνουσι πάντοτε ἱκανοποιητικὰς ἀπαντήσεις εἰς τὰς τελευταίας ταύτας.

Ἐοφείλουν τότε νὰ ἀπορρίψουν τὴν συμβολὴν τῶν παραθυρεοειδῶν

*) Ἀναδημοσίευσίς, τῆ εὐγενεῖ ἀδείᾳ τοῦ συγγραφέως, ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Le Médecin Français», Juin 1951.

ἢ μήπως πρέπει νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ἐπέμβασιν ἄλλων ἐπιδράσεων ἱκανῶν νὰ ἀγάγουν εἰς ἐσφαλμένον ἀποτέλεσμα τὰς δοκιμασίας ταύτας;

Τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ διευκρινήσωμεν βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν διδαγμάτων τῆς Κτηνιατρικῆς Κλινικῆς.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐὰν λάβει τις ὑπ' ὄψιν τὰ προβλήματα τῆς ἰνώδους ὀστίτιδος καὶ τῆς τετανίας τῶν ζώων θὰ ἀντιληφθῆ τάχιστα τὴν ἔλλειψιν παραλληλισμοῦ μεταξὺ τῶν πειραματικῶν καὶ κλινικῶν δεδομένων.

Εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἰνώδη ὀστίτιδα τῶν ζώων πρέπει πρωτίστως νὰ ἀναχωρήσῃ τις ἐξ ἀσφαλῶν δεδομένων περὶ τῆς ἀκριβοῦς φύσεως τῆς ὀστεοπαθείας ταύτης: Εἰς τὰ ζῶα ἢ κλινικῆ εἰκὼν τῆς ὑπεροστεωτικῆς μορφῆς μὲ κεφαλικὴν ἐντόπισιν (μεγαλοπροσωπία—σιαγόνες ὡσεὶ ἐξ ἐλαστικοῦ) εἶναι ἐπαρκῶς σαφῆς ἐπιτρέπουσα τὴν ἀσφαλῆ διάγνωσιν· τὸ πρᾶγμα ὅμως διαφέρει προκειμένου περὶ τῶν ἀβληχρῶν ἐκείνων μορφῶν αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ἠπιότητος καὶ τῆς ἐλλείψεως σαφοῦς κλινικῆς φυσιογνωμίας ἐπιτρέπουσι μόνον τὴν κατὰ προσέγγισιν διάγνωσιν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ μικροσκοπικῆ ἐξέτασις ὑλικῶν προερχομένων ἐκ βιοψίας ἢ νεκροψίας εἶναι ἡ μόνη, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, ἀσφαλῆς μέθοδος ἢ ἐπιτρέπουσα τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων ἀπὸ ἀπόψεως παθογενείας.

Ἐὰν αἱ ἐνέσεις παραθορμόνης ἐπιτρέπουσι τὴν πειραματικὴν ἀναπαραγωγὴν τῆς ἰνώδους ὀστίτιδος, ἢ μέθοδος αὕτη δὲν ἔχει ἀξίαν ἐν τῇ κλινικῇ διότι, ἢ διὰ παραθορμόνης θεραπευτικῆ ἀγωγή σπανίως προσεγγίζει τὰς προκαλούσας ἰνώδη ὀστίτιδα δόσεις. Ἐν τούτοις ἢ νόσος αὕτη δὲν εἶναι σπανία εἰς τὰ ζῶα πρᾶγμα ὅπερ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς ὑπερπαραγωγῆς παραθυροειδικῆς ὁρμόνης. Εἶναι βεβαίως θεωρητικῶς δυνατὴ, εἰς τινὰς περιπτώσεις, μία λειτουργικὴ ὑπερπαραγωγή συνυπάρχουσα μὲ ἀδένας βάρους καὶ διαστάσεων φυσιολογικῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔχει ἀποδειχθεῖ μέχρι σήμερον. Εἶναι μᾶλλον πιθανὸν ὅτι ἡ ὑπερλειτουργία τῶν παραθυροειδῶν ἥτις διήρκεσε ἀρκούντως ἵνα προκαλέσῃ ὀστικὰς διαταραχὰς συνοδεύεται εἰς μίαν δεδομένην στιγμὴν ἀπὸ ἀλλοιώσεως τῆς ὑφῆς τοῦ ἀδένου ὑπὸ μορφὴν ἀδενώματος ἢ ὑπερπλασίας.

Ἦδη τίθεται τὸ ἐρώτημα ἐὰν ὑφίσταται ὁ *πρωιογενὴς ὑπερπαραθυροειδισμὸς*, εἰδικῶς ὑπὸ μορφὴν ἀδενώματος, ὁ ἀμφισβητούμενος ὑπὸ τινῶν (Erdheim, Oberling & Guerin), ὃν θεωροῦσιν οὗτοι ὡς φύσεως ἀντιδραστικῆς καὶ ὀφειλόμενον μᾶλλον εἰς ἀσβεστιοπενίαν ἢ ὑπερφωσφαταιμίαν.

Ἐν πάσει περιπτώσει, ἐξαιρέσει τῶν γενομένων εἰς τὴν ἀγελάδα καὶ τὴν ὄρνιθα παρατηρήσεων ἄνευ ὅμως μνείας ἀλλοιώσεων τῶν ὀστῶν (Lombard, de Boissezon Pierre), ἢ σπάνις παραθυροειδικῶν νεοπλασιῶν, ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν εἰς τὰ ζῶα μὲ τὴν σχετικὴν συχνότητα, τῆς ἰνώδους ὀστίτιδος.

Ἀντιθέτως ὁ δευτερογενὴς ὑπερπαραθυροειδισμὸς δὲν εἶναι σπάνιος ὡς ἐσημειώσαμεν μετὰ τοῦ J. Derivaux. Ἀνεφόρομεν πράγματι δύο κυρίας μορφὰς τὴν νεφρικήν καὶ τὴν σιτιογενὴ καὶ ἀπεδείξαμεν τὴν συχνότητα αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀσβεστιοφωσφορικὴν ἰσορροπίαν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ σκελετοῦ.

Ἐπεξεργασθεὶς ὁ ὑπερπαραθυροειδισμὸς ἔπεται τῆς χρονίας νεφρικῆς ἀνεπαρκείας. Παρατηρηθεὶς τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Bergstrang καὶ εἶτα ὑπὸ τῶν Albright, Baird, Core καὶ Blomberg κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρονίας νεφρίτιδος τοῦ ἀνθρώπου ἀναπαρήχθη πειραματικῶς ὑπὸ τῶν Jarett, Peters καὶ Parphenheimer εἰς τὸν μῦν κατόπιν τῆς καταστροφῆς σημαντικοῦ μέρους τῶν δύο νεφρῶν.

Ἀπεδείξαμεν τὴν μεγάλην συχνότητα αὐτῆς εἰς τὸν κύνα εἰς τὸν ὁποῖον ἐκτιμῶμεν αὐτὴν διὰ τῆς καταμετρήσεως τοῦ βάρους τῶν ἀδένων : Εἰς 12 οὐραιμικοὺς διεπιστώσαμεν 0,0029 - 0,013 παραθυροειδικοῦ ἴστοῦ κατὰ χιλιογράμμιον ζῶντος βάρους ἀντὶ 0,001-0,0025, ἴτοι πλέον τοῦ πενταπλασίου τοῦ μεγίστου φυσιολογικοῦ ἢ ὑπερπλασία αὕτη ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς τέσσαρας ἀδένας.

Οὐδεμίαν καθίζησιν ἀσβεστίου παρατηρήσαμεν εἰς τοὺς νεφροὺς πρᾶγμα ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ὑπερπαραθυροειδισμὸς οὗτος δὲν εἶναι πρωτογενὴς ἀλλὰ δευτερογενὴς, ἐπόμενος τῆς σκληρύνσεως τῶν νεφρῶν. Ἡ σχέση αὕτη μεταξὺ νεφρῶν - παραθυροειδῶν ἐξηγεῖται διὰ τῆς ὑπερφωσφαταιμίας τῆς ὁποίας ἡ δρᾶσις ἐπὶ τῶν παραθυροειδῶν ἀπεδείχθη εὐρέως. Ἐπὶ 49 οὐραιμικῶν ἀσθενῶν ἡμῶν ἐπὶ 53, ἡ φωσφαταιμία ἀνέρχεται ἀντὶ τοῦ φυσιολογικοῦ τῶν 45-70 χιλιοστογρ. $\frac{0}{100}$, εἰς 70-160 χιλιοστόγραμμα ἐνῶ, ἡ τιμὴ τοῦ ἀσβεστίου οὐδεμίαν ἀξίαν λόγου διακλύμανσιν παρουσιάζει Ἐπεξεργασθεὶς ὁ ὑπερπαραθυροειδισμὸς ἀναπαριστᾷ μίαν ἀντισταθμιστικὴν προσπάθειαν τοῦ ὄργανισμοῦ ὅπως καταπολεμήσῃ τὴν ὑπερφωσφαταιμίαν, ἡ προσπάθεια ὅμως αὕτη παραμένει ἄγονος λόγῳ τῆς σκληρύνσεως τῶν νεφρῶν. Ἀντιθέτως αὕτη ἀπολύγει εἰς μίαν τόνωσιν τῶν ὀστεοκλαστῶν συνοδουμένην ἀπὸ ἀπορρόφησιν ὀστεϊνῆς γενεσιουργὸν νεφρικήν ἰνῶδους ὀστίτιδος ἣτις εἶναι τὸ πιθανὸν ἀντίστοιχον τῆς νεφρικῆς ῥαχίτιδος ἢ ἀλληλουχία τῆς ἐπεξεργασίας εἶναι πιθανώτατα ἢ ἐξῆς :

Νεφρική σκληρύνσις—ὑποφωσφατουρία—ὑπερφωσφαταιμία—ὑπερπαραθυροειδισμὸς—νεφρὸς—δοστοῦν.

Ἡ τόνωσις αὕτη τῆς ὀστεοκλασίας καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις φωσφορικῶν ἀλάτων ἣτις ἐπακολουθεῖ συμβάλλει ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς φωσφαταιμίας καὶ οὕτω δημιουργεῖται εἰς φαῦλος κύκλος λίαν ἐπικίνδυνος διὰ τὸν ἀσθενῆ.

Ἡ πραγματικότης τῆς ἐπεξεργασίας ταύτης ἀπεκαλύφθη ἡμῖν διὰ τῆς διαπιστώσεως 26 περιπτώσεων ἰνῶδους ὀστίτιδος συνδεδυασμένης μετὰ χρο-

νίας νεφρίτιδος, ἐπὶ 37 περιπτώσεων τῆς ὀστεοπαθείας ταύτης παρατηρη-
ρηθεῖσῶν εἰς τὸν κύνα.

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ συνδυασμὸς οὗτος «νεφροὶ - ὑπερ-
φωσφαταιμία - ὑπερπαραθυροειδισμὸς» ἐξαντλεῖ πᾶσαν τὴν παθογένειαν
τῆς νεφρικῆς ἰνώδους ὀστίτιδος: Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἡ μὴ ἀερογενῆς ὀξέω-
σις, τῆς ὁποίας ἀπεδείξαμεν ἄλλοτε τὴν σπουδαιότητα κατὰ τὴν διαδρομὴν
τῆς χρονίας νεφρίτιδος τοῦ κυνός, διαδραματίζει ἐπίσης ρόλον τινά· ἀλλὰ
διὰ διαφόρους λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν ἄλλαχού δὲν ἀποδι-
δομεν εἰς αὐτὴν τὴν πρωταρχικὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζουν εἰς
αὐτὴν ὁ Berner καὶ ἡ Σχολὴ τῆς Γενεύης.

Ἐπιτογενῆς ὑπερπαραθυροειδισμὸς παρατηρεῖται κατόπιν τῆς
ἐφαρμογῆς ὑπερφωσφορούχου σιτηρέσιου μὲ σχέσιν Ἀσβεστίου: Φωσφόρου
κατωτέραν ἀπὸ τὴν μονάδα, εἴτε λόγῳ ἐνδείας ἀσβεστίου εἴτε λόγῳ πληθώ-
ρας φωσφόρου ἐν τῇ διατροφῇ. Τὰ ἀνωτέρω ἀποδεικνύονται διὰ πλείστων
κλινικῶν ἢ πειραματικῶν παρατηρήσεων.

α) Ἀπὸ κλινικῆς ἀπόψεως:

Ἰνώδης ὀστίτις εἰς ἵππους καταναλίσκοντας 5 - 6 χιλιόγραμμα πιτύ-
ρων $\left(\frac{\text{Ca}}{\text{P}} = \frac{1}{11}\right)$ ἡμερησίως, (νόσος τῶν πιτύρων κατὰ τοὺς Liénaux καὶ

Huypen), ἢ λαμβάνοντας σιτηρέσιον μὲ σχέσιν $\frac{\text{Ca}}{\text{P}} = \frac{1}{2,2} - \frac{1}{3}$ καὶ ὕδωρ

περιέχον ἔλασσον τῶν 0,0059 CaO κατὰ λίτρον (Kintner καὶ Holt): παρό-
μοιαι διαταραχαὶ εἰς ἵππους εἰσαχθέντας ἐκ Γαλλίας εἰς Ἀλγέριον ἢ
Κοχιγκίναν καὶ διατρεφομένους μὲ paddy, ἰθαγενῆ ζωοτροφὴν μὲ σχέσιν

$\frac{\text{Ca}}{\text{P}} = \frac{1}{15}$. ἀνάλογοι διαπιστώσεις ἐπὶ τῆς ὀστεοῖνωγόνου δράσεως τῆς

περισεύας τροφικοῦ φωσφόρου καὶ εἰς ἄλλα εἶδη τοῦ ζωικοῦ βασιλείου:
Χοίρους καὶ αἴγας, ἐξηγουῦσαι τὸν ἐνζωοτικὸν χαρακτῆρα τῆς ὀστεοπα-
θείας ταύτης εἰς πλείστας περιοχὰς τοῦ πλανήτου (Ν. Ἀφρική, Ἰνδία,
Αὐστραλία, Ἀμερική, Ἰάβα, Βελγικὸν Κογκό). Εἶναι ἀξιοπεριεργον ὅτι ἡ
νόσος αὕτη δὲν ἔχει μέχρι τοῦδε διαπιστωθεῖ κατὰ τρόπον ἀναμφισβή-
τητον οὔτε εἰς τὰ βοειδή οὔτε εἰς τὰ πρόβατα λόγῳ ἀναμφιβόλως τῶν
μεγάλων ἀναγκῶν εἰς φωσφόρον τῶν ζώων τούτων τὰ ὁποῖα παρουσιάζου-
σιν ἰδίᾳ διαταραχὰς ἀναγομένας εἰς ὑποφωσφόρῳσιν (Ραχίτις - ὀστεο-
μαλακία).

β) Ἀπὸ πειραματικῆς ἀπόψεως:

Ἐπερπλασία τῶν παραθυροειδῶν συνεπείᾳ ὑπερφωσφαταιμίας κατό-
πιν ἐνέσεων διφωσφορικοῦ νατρίου εἰς τὸν κόνικλον (Drake, Albright καὶ
Castleman), εἰς τὸν κόνικλον καὶ τὸν κύνα (Pierre, de Boissezon καὶ

Lombard) ἀναπαραγωγή τῆς ἰνώδους ὀστίτιδος διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὑπερφωσφορικοῦ σιτηρεσίου ἐντὸς 93 ἡμερῶν εἰς τὸν κύνα καὶ 140 ἡμερῶν εἰς τὸν χοῖρον (J. Marek καὶ Wellmann), διὰ σιτηρεσίου μὲ σχέσιν

$$\frac{\text{Ca}}{\text{P}} = \frac{1}{6} - \frac{1}{12}$$

ἐντὸς 10 - 12 μηνῶν εἰς τὸν ἵππον (Groenwald). αἱ αὐταὶ

διαπιστώσεις διὰ χορηγήσεως σιτηρεσίου πτωχοῦ εἰς Ca ἐντὸς 5 - 8 μηνῶν εἰς τὸν κύνα (Weber καὶ Becks), ἐντὸς 9 - 12 μηνῶν εἰς τὴν στερηθεῖσαν ἄμμου καὶ ἡλίου ὄρνιθα (Oberling καὶ Guérin).

Ἐκτὸς τῆς ὑπερπλασίας τῶν παραθυροειδῶν τῆς παρατηρηθείσης ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων συγγραφέων, ὡς ἐπίσης καὶ ὑπὸ τῶν Horta καὶ Santos ἐπὶ ἵππων πασχόντων ἐξ ἰνώδους ὀστίτιδος, οὐδεμία τῶν κλινικῶν ἢ πειραματικῶν παρατηρήσεων ἀναφέρει τὸν τρόπον ἐνεργείας τῆς βρωματικῆς ἀνισορροπίας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διευκρινήσεως τοῦ σημείου τούτου, ἐπανελάβομεν προσφάτως μετὰ τοῦ J. Derivaux τὰ πειράματα ταῦτα εἰς χοιρίδια εὐρισκόμενα εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, ὑποβαλόντες αὐτὰ εἰς μὴ ἰσορροπημένον σιτηρέσιον μὲ σχέσιν

$$\frac{\text{Ca}}{\text{P}} = \frac{1}{5,5} - \frac{1}{7,3}$$

Πολυάριθμοι κλι-

νικαί, ἀκτινολογικαί, χημικαί καὶ μικροσκοπικαί ἐξετάσεις ἐπέτρεψαν εἰς ἡμᾶς τὴν διαπίστωσιν τῶν κάτωθι γεγονότων: Ἐντὸς 3 μηνῶν, τοιοῦτον σιτηρέσιον προκαλεῖ σημαντικὰς διαταραχὰς μεταξὺ τῶν ὀστίων, ὑπερφωσφαιαίμιαν, ἀντισταθμιστικὸν ὑπερπαραθυροειδισμόν ἐξωτερικευόμενον ἀπὸ αὔξησιν τοῦ βάρους τῶν παραθυροειδῶν κατὰ 30-75 %, διαταραχὴν τῆς ὀστεογενέσεως ἀπολήγουσαν εἰς μείωσιν τῶν μεταλλικῶν ἀλάτων τῶν ὀστίων καὶ τῶν ὀστικῶν δοκίδων, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐμφάνισιν ἱστολογικῆς εἰκόνης ὑπενθυμιζούσης ἰνώδη ὀστίτιδα εἰς τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς στάδιον, καὶ τέλος ἐπιβράδυνσιν τῆς ἀναπτύξεως.

Τὰ ἀνωτέρω γεγονότα ὑποβάλλουν τὴν ἰδέαν μιᾶς σιτιογενοῦς μορφῆς ἰνώδους ὀστίτιδος λόγῳ ἠῤῥημένης προσφορᾶς P, τῆς ὁποίας ἡ ἀλληλουχία φαίνεται ὅτι ἐξελλίσσεται ὡς καὶ κατὰ τὴν νεφρικήν μορφήν: Ὑπερφωσφαιαίμια, —ὑπερπαραθυροειδισμὸς— ἰνώδης ὀστίτις.

Τοιοιουτρόπως προκύπτει ὅτι, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν σημερινῶν ἡμῶν γνώσεων καὶ χωρὶς νὰ παραγνωρίζῃ τις τὴν πιθανὴν ἐπέμβασιν ἄλλων παραγόντων, τὸ πρόβλημα τοῦ νοσηροῦ ζεύγους «ὑπερπαραθυροειδισμὸς καὶ ἰνώδης ὀστίτις» εἰς τὰ ζῶα κυριαρχεῖται ὑπὸ τῆς χρονίας νεφρίτιδος καὶ τῆς ὑπερφωσφορικής διαίτης.

Μία τελευταία παρατήρησις ἥτις προβάλλει ἐκ τῆς ἀνωτέρω μελέτης, εἶναι ὅτι πρέπει τις νὰ εἶναι λίαν ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν χημολογικῶν δοκιμασιῶν τοῦ ὑπερπαραθυροειδισμοῦ.

αἱ δοκιμασίαι : « ὑπερασβεστιαμία, ὑποφωσφαταιμία, ὑπερφωσφατουρία » ἀξιόλογοι εἰς τὴν περίπτωσιν πρωτογενοῦς ὑπερπαραθυροειδισμοῦ, δὲν ἀντικατοπτρίζουσι πλέον τὴν πραγματικότητα οὔτε κατὰ τὴν νεφρικήν μορφήν ἢ τις συνοδεύεται ἀντιθέτως ὑπὸ ἀσβεστιαμίας ἐλάχιστα ἢ οὐδόλως μεταβλημένης, ὑπερφωσφαταιμίας καὶ ὑποφωσφατουρίας οὔτε κατὰ τὴν σιτιογενῆ μορφήν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐκτὸς μιᾶς ἀσβεστιαμίας ἄνευ μεγάλης ἰδιομορφίας, παρατηρεῖται ὑπερφωσφαταιμία καὶ ὑποφωσφατουρία.

Τέλος, ἐὰν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν γεγονότων τούτων, φαίνεται ὅτι ὁ ὑπερπαραθυροειδισμὸς διαδραματίζει κεφαλαιώδη ρόλον εἰς τὴν γένεσιν τῆς ἰνώδους ὀστίτιδος τῶν ζώων, δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ τὸ αὐτὸ διὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ὑποπαραθυροειδισμοῦ εἰς τὰς τετανίας αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσο συχναὶ εἰς τὴν Κτηνιατρικὴν κλινικὴν. Ἐπεμβαίνει ἀσφαλῶς εἰς τὴν δημιουργίαν τινων ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ κατόπιν τῶν προσφάτων ἐρευνῶν, φαίνεται ὅτι τὸ παθογενετικὸν πρόβλημα τῶν νευρικών τούτων διαταραχῶν δὲν δύναται νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς μίαν ἀντίληψιν ἐμπνεομένην ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν πειραματικὴν τετανίαν τὴν παραγομένην κατόπιν ἐξαιρέσεως τῶν παραθυροειδῶν.

K.B.T.

R É S U M É

Hyperparathyréoses animales *

P a r

F. L i é g e o i s

Prof. à l'École de Méd. Vétérinaire

Gureghem - Bruxelles

L'éminent savant Belge dans cette étude sur les hyperparathyréoses animales, insiste sur le fait qu'il n'y a pas de parallélisme entre les données cliniques et expérimentales en ce qui concerne l'ostéofibrose et la tétanie chez les animaux.

Avant d'aborder en détail l'étude de ces deux processus morbides il examine le problème des hyperparathyroïdies primitive et secondaire et conclue que tandis que la première sous forme d'adénome est plus rare et même contestée par certains auteurs, la seconde n'est pas exceptionnelle ainsi qu'il fut démontré par Liégeois & Derivaux.

Dans la suite il décrit les deux formes principales rénale et alimentaire mises en évidence par les auteurs précités et remarque qu'on doit être très prudent dans l'interprétation des tests humoraux de l'hyperparathyroïdie car si ces tests sont valables dans les cas d'hyperparathyroïdie primitive ils ne le sont plus dans la forme rénale ni dans la forme alimentaire.

Enfin, en terminant cette étude l'auteur dit que « S'il apparaît à

* L'article ci-dessus fut publié au No de Juin 1951 du périodique «Le Medecin Français» et est reproduit grâce à l'aimable autorisation de l'auteur.

la lumière de tous ces faits que l'hyperparathyroïse joue un rôle capital dans l'ostéofibrose des animaux, on ne peut jusqu'à présent en dire autant de l'intervention de l'hypoparathyroïse dans les tétanies si fréquentes en clinique vétérinaire; elle intervient certes dans certaines d'entre elles, mais il semble bien, à la suite des recherches récentes, que le problème pathogénique de ces troubles nerveux ne puisse s'accomoder d'une conception s'inspirant exclusivement de la tétanie parathyroïde expérimentale».

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ὑπὸ

Δρος Π. Α. ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΗ

Νομοκτηνιάτρου

Ἡ Ὑγειονομικὴ Κτηνιατρικὴ Νομοθεσία, ἀφ' ἧς ἐτέθησαν αἱ βάσεις αὐτῆς, κυρίως δὲ διὰ τοῦ Ν. 248)1914 «Περὶ ὀργανώσεως τῆς Ζωοτεχνικῆς καὶ Κτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας», ἐσημείωσε μέχρι σήμερον σημαντικὴν βελτίωσιν. Αὕτη ἐπετεύχθη διὰ τῶν τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων, τὰς ὁποίας ὑπέστη κατὰ τὴν διαρρυσάσαν τεσσαρακονταετίαν, καὶ αἱ ὁποῖαι ὑψηγορεύθησαν ἐκ τῶν παρατηρήσεων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς, ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν μεθόδων καταπολεμήσεως τῶν νόσων, ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς δημιουργηθεισῶν ἀναγκῶν, ἐκ τῆς ἀνάγκης νέας διαρρυθμίσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι νόσοι τινὲς τῶν ζῶων προσέλαβον ἀπειλητικὸν χαρακτῆρα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν τῆς χώρας καὶ πρὸ παντὸς ἐκ τῶν νεωτέρων προσκλήσεων τῆς Ἐπιστήμης. Τοῦτο ὅμως εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τοῦ ὄγκου αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε, ἐπειδὴ οὐδεμία ἐργασία συγκεντρώσεως καὶ ταξινομήσεως αὐτῆς ἐγένετο, νὰ καθίσταται δυσχερὴς ἡ ἀνεύρεσις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων.

Τὴν ταξινομήσιν τῆς ἰσχυούσης Κτηνιατρικῆς Νομοθεσίας ἐπεχειρήσαμεν τὸ πρῶτον, ἐν τῇ εἰσηγήσει ἡμῶν: «Ἡ ἰσχύουσα σήμερον Κτηνιατρικὴ Νομοθεσία καὶ ἀπόψεις ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα ἐνίων τροποποιήσεων αὐτῆς», εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Β' Κτηνιατρικὸν Συνέδριον (5 - 7 Μαΐου 1952). Πρὸς συμπλήρωσιν ταύτης δίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν παροῦσαν ἐργασίαν, τῇ προτροπῇ πλείστων συναδέλφων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκτίθεται ἐν περιλήψει ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία ἢ ἀφορῶσα εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν μεταδοτικῶν νόσων τῶν ζῶων καὶ τὸν ἔλεγχον τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως, κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ εἶναι εὐχερῶς δυνατὴ ἡ ἀνεύρεσις, ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, τῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν εἰς ἐκάστην εἰδικὴν περιπτώσιν.